

Sprawozdanie za 2021 rok
z realizacji Programu Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie
oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla
Miasta Bełchatowa
na lata 2021-2023

Bełchatów 2022

Urząd Miasta Bełchatowa

ul. Kościuszki 1 tel. +48 447 335 116
97-400 Bełchatów tel. +48 447 335 115
um@belchatow.pl www.belchatow.pl

1. Wstęp

Przedmiotowe sprawozdanie z realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Bełchatowa na lata 2021 - 2023” obejmuje działania podjęte w okresie od stycznia do grudnia 2021 roku. Program został przyjęty Uchwałą Nr XXVIII/195/20 Rady Miejskiej w Bełchatowie z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Bełchatowa na lata 2021 - 2023”. Opracowanie stanowi zbiór informacji przekazanych przez poszczególne bełchatowskie podmioty odpowiedzialne i zaangażowane we wdrażanie Programu, tj.:

- Zespół Interdyscyplinarny,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bełchatowie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Straż Miejską,
- Komendę Powiatową Policji,
- Sąd Rejonowy,
- Prokuraturę Rejonową,
- Poradnię Życia Rodzinnego,
- szkoły i placówki oświatowe,
- placówki wsparcia dziennego - Świetlicę Socjoterapeutyczną „Ster” oraz świetlicę środowiskową - „Promyk”.

2. Ewaluacja Programu

Celem sprawozdania jest dokonanie obiektywnej oceny podejmowanych działań przez instytucje i organizacje pozarządowe działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, których wspólnym celem jest zapobieganie zjawisku przemocy oraz pomoc rodzinom uwikłanym w przemoc. Oceny stopnia realizacji celów zawartych w Programie dokonano w oparciu o określone w niej wskaźniki, przyporządkowane do poszczególnych działań przedstawionych i uszczegółowionych w dalszej części niniejszego opracowania.

CEL SZCZEGÓŁOWY 1. Organizacja działań profilaktycznych i edukacyjnych społeczności lokalnej.

DZIAŁANIA	REALIZATORZY I PARTNERZY	TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIK REALIZACJI CELU
1.1. Udział w kampaniach/konferencjach społecznych o charakterze edukacyjnym na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none">• Wydział Spraw Społecznych UMB,• Zespół Interdyscyplinarny,• MOPS,• Komenda Powiatowa Policji,• Sąd Rejonowy w Bełchatowie,• Prokuratura Rejonowa,• Straż Miejska,• Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA),• placówki oświatowe,• placówki ochrony zdrowia,• organizacje pozarządowe.	2021-2023	<ul style="list-style-type: none">• liczba kampanii społecznych/konferencji - 8.
1.2. Upowszechnienie materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat przemocy w rodzinie i jej negatywnych skutków.		2021-2023	<ul style="list-style-type: none">• liczba materiałów edukacyjnych: ulotek, plakatów, informatorów, artykułów prasowych - 970.
1.3. Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.		2021-2023	<ul style="list-style-type: none">• liczba działań profilaktycznych - 22,• liczba osób biorących udział w tych działaniach - 3 697.

CEL SZCZEGÓŁOWY 2. Rozwój pomocy specjalistycznej w formie poradnictwa, działań wspierających oraz terapeutycznych dla osób doznających przemocy w rodzinie

DZIAŁANIA	REALIZATORZY I PARTNERZY	TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIK REALIZACJI CELU
2.1. Zapewnienie pomocy specjalistycznej w formie poradnictwa (rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, dotyczącego uzależnień i przemocy w rodzinie) działań wspierających oraz terapeutycznych.	<ul style="list-style-type: none">• MOPS,• organizacje pozarządowe,• placówki oświatowe.	2021-2023	<ul style="list-style-type: none">• liczba podmiotów udzielających pomocy w formie poradnictwa - 2 (MOPS, Poradnia Życia Rodzinnego),• liczba podmiotów udzielających pomocy w formie działań wspierających lub terapeutycznych - 2,• liczba godzin pracy specjalistów - 641,• liczba udzielonych porad, działań wspierających lub terapeutycznych - 477 (III LO udzieliło 3 porady stacjonarnie, SP Nr 12- 60 porad dla rodziców i uczniów oraz dla 3 uczniów odbywały się zajęcia indywidualne o charakterze terapeutycznym z psychologiem, SP Nr 1 - 3 dzieci, SP Nr 13 -10 uczniów, SP Nr 8 - 12 rodzin - objęto pomocą psychologiczno - pedagogiczną.)
2.2. Prowadzenie pracy socjalnej w rodzinach dotkniętych przemocą.	<ul style="list-style-type: none">• MOPS	2021-2023	<ul style="list-style-type: none">• liczba rodzin objętych działaniami pracy socjalnej ze względu na przemoc - 124,• liczba dzieci w tych rodzinach - 101.
2.3. Prowadzenie aktywnej, interdyscyplinarnej współpracy służb w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	<ul style="list-style-type: none">• Zespół Interdyscyplinarny,• Komenda Powiatowa Policji,• MOPS,• placówki ochrona zdrowia,• placówki oświatowe,• MKRPA,• Sąd Rejonowy,• Prokuratura Rejonowa.	2021-2023	<ul style="list-style-type: none">• liczba wszczętych w 2021 r. procedur „Niebieskie Karty” - 135,• liczba rodzin objętych procedurą - 103,• liczba osób i dzieci - w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty”- 331 osób i 101 dzieci,• liczba instytucji i specjalistów zaangażowanych w realizację procedury „Niebieskie Karty” - 29 instytucji, 101 specjalistów.

CEL SZCZEGÓŁOWY 3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

DZIAŁANIA	REALIZATORZY I PARTNERZY	TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIK REALIZACJI CELU
3.1. Prowadzenie działań w ramach procedury „Niebieskie Karty” skierowanych do osób stosujących przemoc.	<ul style="list-style-type: none">Zespół Interdyscyplinarny,grupy robocze.	2021-2023	<ul style="list-style-type: none">liczba spotkań grup roboczych z osobą podejrzaną o stosowanie przemocy w rodzinie - 90, na 289 wszystkich spotkań grup roboczych.liczba wypełnionych formularzy „Niebieskich Kart -D” - 82,liczba procedur „Niebieskie Karty” zakończona z powodu ustania przemocy - 125.
3.2. Prowadzenie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie nadużywających alkoholu, środków psychoaktywnych, w tym motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego lub kierowanie do MKRPA.	<ul style="list-style-type: none">Zespół Interdyscyplinarny,grupy robocze,MKRPA,placówki ochrony zdrowia.	2021-2023	<ul style="list-style-type: none">liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”, w których osoby stosujące przemoc były pod wpływem alkoholu, środków psychoaktywnych - 104 (w tym pod wpływem alkoholu - 95, alkoholu i środków psychoaktywnych - 12, 8 tylko środków psychoaktywnych i 1 uzależnienie od gier komputerowych),liczba rodzin, w których występuje problem nadużywania alkoholu lub środków psychoaktywnych - 86,liczba osób skierowanych przez grupę roboczą do MKRPA - 10.liczba osób, które ukończyły leczenie odwykowe - 6.
3.3. Prowadzenie działań motywujących do uczestnictwa sprawców przemocy w programach korekcyjno-edukacyjnych.	<ul style="list-style-type: none">Zespół Interdyscyplinarny,grupy robocze,MKRPA.	2021-2023	<ul style="list-style-type: none">liczba osób skierowanych do udziału w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych - 25,liczba osób, które ukończyły program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych - 9.
3.4. Podejmowanie działań interwencyjnych i prawnych wobec osób stosujących przemoc.	<ul style="list-style-type: none">Komenda Powiatowa Policji,Prokuratura Rejonowa,Sąd Rejonowy,	2021-2023	<ul style="list-style-type: none">Liczba interwencji domowych - 95,liczba osób zatrzymanych w PDOZ, podczas interwencji - 61,

	<ul style="list-style-type: none">Zespół Interdyscyplinary.		<ul style="list-style-type: none">liczba prowadzonych postępowań w sprawie znęcania się nad rodziną - 81(wszczęto 51 postępowań, odmówiono wszczęcia - 30),liczba spraw zakończonych aktem oskarżenia - 25,liczba wydanych nakazów opuszczenia mieszkania, zakazów zbliżania - 6,liczba osób skazanych za znęcanie się nad rodziną - 26,liczba osób skierowanych przez sąd do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc - 7.
CEL SZCZEGÓŁOWY 4. Rozwój kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.			
DZIAŁANIA	REALIZATORZY I PARTNERZY	TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIK REALIZACJI CELU
4.1. Organizacja i dofinansowywanie szkoleń podnoszących kompetencje i kwalifikacje zawodowe osób działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none">Wydział Spraw Społecznych UMB,MOPS,Zespół Interdyscyplinary.	2021-2023	<ul style="list-style-type: none">liczba szkoleń - 4,liczba osób uczestniczących w szkoleniach - 25.
4.2. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami uwięzonymi w przemoc poprzez zapewnienie wsparcia psychologicznego i superwizji.	<ul style="list-style-type: none">Wydział Spraw Społecznych UMB,Zespół Interdyscyplinary,MOPS.	2021-2023	<ul style="list-style-type: none">liczba osób korzystających ze wsparcia psychologicznego i superwizji - 10,liczba godzin superwizji - 38.

WNIOSKI

Z przedstawionych danych statystycznych wynika, że:

1. Wiele podmiotów z terenu Bełchatowa (placówki oświatowe, MOPS, Policja, Straż Miejska czy organizacje pozarządowe) realizuje szereg działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowanych do dzieci i rodziców, które dotyczą:
 - promowania inicjatyw o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym na temat zjawiska przemocy i jej negatywnych skutków (udział w konferencjach, kampanie społeczne, programy, projekty, warsztaty, szkolenia, pogadanki),
 - upowszechniania materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat przemocy w rodzinie i jej negatywnych skutków oraz informacji dotyczących instytucji i specjalistów, do których mogą zgłaszać się osoby uwiękane w przemoc (ulotki, plakaty, informatory, broszury, artykuły prasowe, tablice informacyjne, strony internetowe),
 - prowadzenia poradnictwa specjalistycznego (rodzinnego, psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, socjalnego, mediacji, medycznego, działań wspierających oraz terapeutycznych), prowadzenia działań w ramach procedury „Niebieskie Karty” skierowanych do osób uwiękanych w przemoc,
 - podejmowania aktywnej, interdyscyplinarnej współpracy służb w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
 - prowadzenia działań interwencyjnych i prawnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie (w tym motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego lub kierowanie do MKRPA osób uzależnionych stosujących przemoc).
2. Została poszerzona oferta pomocowa MOPS o porady pedagoga - specjalisty ds. pracy z osobami stosującymi przemoc. z której korzystały osoby objęte procedurą „Niebieskie Karty”.
3. W porównaniu do roku 2020, w którym wpłynęły 102 „Niebieskie Karty-A”, w 2021 roku liczba „Niebieskich Kart” wynosiła 135, nastąpił wzrost o 33 „Niebieskie Karty”, tj. o 32%. W 2021 roku aktywnych było **190 procedur „Niebieskie Karty”**, prowadzonych w **133** rodzinach, w 2020 r. - 157 prowadzonych w 110 rodzinach. Zwiększyła się liczba rodzin ze 110 do 133 wszystkich aktywnych procedur prowadzonych w 2021 roku z 2020 i 2019 roku, tj. o 21%. Zwiększa się liczba rodzin w których wielokrotnie wypełniano formularz „Niebieska Karta-A”, dotyczy to rodzin z problemem uzależnień.
4. Sprawcami przemocy w rodzinie są najczęściej mężczyźni, a ofiarami - kobiety. Sprawcami przemocy w rodzinie są najczęściej osoby najbliższe - w przypadku osób dorosłych małżonkowie i partnerzy, w odniesieniu do dzieci - rodzice. W 2021 r. znacznie zwiększyła się liczba dzieci doświadczających przemocy ze strony rodziców, opiekunów z 18 do 34, nastąpił wzrost o 89%.

5. U źródeł przemocy w rodzinie najczęściej tkwi uzależnienie od alkoholu lub środków psychoaktywnych. Problem ten nie dotyczy tylko i wyłącznie osób podejrzanych o stosowanie przemocy, ale także osób doznających przemocy lub obu stron jednocześnie. Średnia z lat 2017 - 2020 wynosi 80% ogółu prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”, natomiast w 2021 roku problem ten wystąpił w 104 przypadkach, co stanowiło 77% „Niebieskich Kart-A” i dotyczyło 86 rodzin. Liczba wszczynanych procedur w rodzinach z problemem nadużywania i uzależnienia od alkoholu utrzymuje się na podobnym poziomie, zwiększyła się liczba osób znajdujących się pod wpływem środków psychoaktywnych do 20 z 12 w 2020 r. (wzrost o 67%).

6. Osoby działające w obszarze przeciwdziałania przemocy mają możliwość uczestnictwa w szkoleniach, a pracownicy MOPS również w superwizji, przez co zwiększają swoje kompetencje i umiejętności pracy z rodziną uwikłaną w przemoc. Pracownicy Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy byli objęci całoroczną superwizją, odbyło się 38 godzin superwizji. Istnieje dalsza potrzeba ustawicznego i systematycznego doskonalenia, szkolenia i objęcia superwizją członków grup roboczych, a także innych specjalistów zajmujących się rozpoznaniem i rozwiązywaniem problemów przemocy w rodzinie.

W 2021 r. rodziny zmagające się problemem przemocy mogły liczyć na pomoc i wsparcie lokalnych służb i instytucji, niezależnie od sytuacji spowodowanej pandemią. Odbywały się stacjonarnie spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych, monitorowano sytuację rodzin w ich miejscu zamieszkania, udzielano poradnictwa specjalistycznego w bezpośrednim kontakcie, z zachowaniem reżimu sanitarnego. Pomimo ograniczeń wynikających ze stanu epidemii koronawirusa SARS-Cov-2, zadania były również realizowane z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej.

Realizacja celów przyjętych w ramach Programu dąży do zwiększenia dostępności, skuteczności oraz jakości profesjonalnej pomocy osobom uwikłanym w przemoc. Należy pamiętać, iż jest to możliwe tylko dzięki przedsięwzięciom realizowanym systematycznie przy zaangażowaniu wszystkich służb i podmiotów, mających obowiązek podejmować działania na każdej płaszczyźnie funkcjonowania rodziny, w której zdiagnozowano jakąkolwiek formę przemocy.

